

PROGRAMA ANALITICĂ / FIȘA DISCIPLINEI

2016-2017

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
Domeniul de studii	Științe ale educației
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii/calificarea	Comunicare didactică

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	DIDACTICĂ APLICATĂ				
Titularul activităților de curs	-				
Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Daniela JEDER				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	C
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DAP
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	1	Seminar	2	Laborator	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	14	Seminar	28	Laborator	-	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	10
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	10
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	10
II d) Tutoriat	1
III Examinări	2
IV Alte activități:	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	33
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	75
Numărul de credite	5

4. Precondiții

Curriculum	-
Competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului		
Desfășurare aplicații	Seminar	1. videoproiector, fișe de lucru, PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, materiale pentru aplicații, flip-chart, foi A1 și A3
	Laborator	-
	Proiect	-

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C2. Implementarea /realizarea programelor/activităților instructiv-educative utilizând metodologii specifice comunicării didactice C3. Evaluarea programelor/activităților instructiv educative prin raportare la exigențele comunicării didactice eficiente C6. Elaborarea de analize, studii și cercetări și valorificarea acestora în practica profesională
Competențe transversale	CT3. Utilizarea unor practici educative eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale continue și adaptării competențelor profesionale la dinamica

contextului profesional și social	
7. Obiectivele disciplinei	
Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unui sistem conceptual-metodologic vizând analiza, interpretarea și gestionarea situațiilor de comunicare interpersonală și la nivelul grupurilor școlare sau extrașcolare.
Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> • O1.1. Dezvoltarea capacității de a analiza și interveni adecvat într-o situație educativă problematică din perspectiva reperelor teoretice oferite de referențialul teoretic al comunicării; • O.4.1. Aplicarea unor strategii specifice de comunicare didactică la nivelul grupului de elevi prin raportare la obiective de intervenție psihopedagogică specifice; • O5.1. Utilizarea cadrului metodologic specific comunicării interpersonale și gestiunii grupului în vederea dezvoltării la elevi a unui management coerent al sinelui și al dezvoltării profesionale; • OT.1. Conștientizarea implicării elementelor teoretice și aplicative ale comunicării interpersonale și gestiunii grupului în dezvoltarea comportamentului asociat propriilor roluri sociale.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Introducere în analiza comunicării interpersonale	1 ore	expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația,	
<ul style="list-style-type: none"> • Comunicarea – problematică și definire; • Particularități ale comunicării interpersonale; • Procesul de comunicare - componentele procesului de comunicare; • Forme și tipuri de comunicare 			
2. Comunicarea umană	1 ore	prelegerea intensificată, conversația, descoperirea dirijată	
<ul style="list-style-type: none"> • Etape în dezvoltarea comunicării umane; • Niveluri ale comunicării umane; • Funcții ale comunicării interpersonale. 			
3. Teorii și modele ale comunicării	2 ore	expunere dialogată, descoperirea dirijată,	
<ul style="list-style-type: none"> • Teorii și modele clasice ale comunicării; • Modele și dezvoltări teoretice noi ale comunicării. 			
4. Comunicarea orală - stiluri de comunicare interpersonală	2 ore	prelegerea intensificată, conversația, explicația	
<ul style="list-style-type: none"> • Comunicare și ascultare – rolul ascultării active în comunicare; • Personalitate și comunicare – asertivitatea în comunicarea interpersonală; • Comunicarea în discursuri publice – tipuri de discurs și modalități de valorificare. 			
5. Comunicarea ca proces de influență socială. Strategii de influență	1 ore	expunere, conversația, descoperirea dirijată	
<ul style="list-style-type: none"> • Influență socială, persuasiune și manipulare în comunicarea interpersonală; • Comunicarea ca proces de influență; • Tipuri de influență exercitate prin intermediul comunicării; • Strategii de influență 			
6. Strategii de comunicare la nivelul grupurilor și organizațiilor.	1 ore	expunere dialogată, problematizarea, studiul de caz,	
<ul style="list-style-type: none"> • Grupul – definire și caracteristici. • Tipuri de grup. Dinamica grupurilor. • Specificul comunicării la nivelul grupului de lucru. Grupul clasă de elevi ca grup de lucru • Comunicarea didactică în relație cu grupul de elevi. Strategii de comunicare 			
7. Metode de cunoaștere și comunicare în cadrul grupurilor	1 ore	demonstrația,	
<ul style="list-style-type: none"> • Observația sistematică; • Profilul psihosocial al grupului; • Metoda sociometrică • Fișa de caracterizare psihopedagogică a grupului clasă de elevi 			

<p>8. Strategii de gestiunea grupului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rolul liderului în dinamica grupului; • Tipuri/stiluri de conducere a grupului; • Forme ale comunicării lider-grup; • Valoarea comunicativă a intervențiilor psihopedagogice în gestiunea grupului. Efectele metodelor pedagogice <p>9. Strategii de gestiunea grupului – comunicare și motivare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motivația – definire, caracteristici; • Teorii ale motivației din perspectiva comunicării; • Strategii de motivare individuală și de grup. <p>10. Strategii de gestiunea grupului – comunicarea în situații de criză</p> <ul style="list-style-type: none"> • Criza și conflict – definire; • Tipuri de conflicte la nivelul grupului școlar; • Limite ale comunicării în situații de criză și conflict; • Intervenția în situații de criză și conflict: negocierea, medierea, peer mediation. <p>11. Curs de sinteză</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viziuni de ansamblu asupra comunicării interpersonale și gestiunii grupului • Probleme deschise ale domeniului 	<p>1 ore</p> <p>1 ore</p> <p>1 ore</p> <p>1 ore</p>	<p>conversația, problematizarea, metodele și tehnicile gândirii critice</p> <p>conversația, problematizarea, studiul de caz</p> <p>expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația</p> <p>expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată</p>	
<p>Bibliografie curs</p>			
<p>[1] Chelcea, Septimiu. (coord.). Comunicarea nonverbală în spațiul public. Editura Tritonic, București, 2004. [2] Chelcea, Septimiu. Comunicarea nonverbală: gesturile și postura. Editura Comunicare.ro., 2005. [3] Ficeac, Bogdan. Tehnici de manipulare. Ediția a VI-a. Editura C.H. Beck, București, 2006. [4] Mucchielli, Alex, Comunicarea în institutii și organizatii, Editura Polirom, Iași, 2008; [5] Mucchielli, Alex. Teoria proceselor de comunicare. Institutul European, Iasi, 2006. [6] Olivesi, Stephane. Comunicarea managerială. Editura Tritonic, București, 2005. [7] Panisoara, Ion Ovidiu. Comunicare eficientă. Ediția a III-a revizuită și adaugită. Polirom, București, 2006 [8] Panisoara, Ion-Ovidiu, Comunicarea eficientă, Editura Polirom, Iași, 2008; [9] Pease, Allan. Limbajul trupului. Editura Polimark, București, 1997. [10] Prutianu, Ștefan, Comunicare și negociere în afaceri, Polirom, Iași, 1997; [11] Prutianu, Ștefan, Antrenamentul abilităților de comunicare. Editura Polirom, 2004. [12] Prutianu, Ștefan., Manual de comunicare și negociere în afaceri. I Comunicarea. Editura Polirom, Iași, 2000. [13] Stanton, Nicki. Comunicarea. Societatea Știință și Tehnică SA, Iași, 1995. [14] Șoitu, Laurențiu. Comunicare și acțiune. Institutul European, Iași, 1997. [15] Van Cuienburg, J.J., et al. Știința comunicării. Editura Humanitas, București, 2000. Rogojinaru, Adela. (coordonator). Comunicare și cultura- aplicații interdisciplinare. Editura Tritonic, București, 2006.</p>			

Seminar	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<p>Aplicații</p> <p>1. Eficientizarea comunicării didactice I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forme și tipuri de comunicare în situații educaționale; • Funcții ale comunicării didactice ; • Analiza unei situații de comunicare didactică. Studiu de caz. <p>2. Eficientizarea comunicării didactice II</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ascultarea activă – modalități de implementare, efecte educative, modalități de dezvoltare la elevi a capacității de ascultare activă; • Asertivitatea – modalități de dezvoltare a comportamentului asertiv al elevului. • Aplicații ale ascultării active și ale atitudinii asertive în comunicarea didactică. <p>3. Eficientizarea comunicării didactice III - Vorbirea în public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristici ale vorbirii în public; • Variabile constructive și distructive ale vorbirii în public. Modalități de gestionare. • Modalități de dezvoltare a abilităților de vorbire în public.. 	<p>4 ore</p> <p>4 ore</p> <p>4 ore</p>	<p>explicația, problematizarea, conversația studiul de caz</p> <p>explicația, conversația, descoperirea dirijată</p> <p>descoperirea dirijată, conversația, studiul de caz</p>	

<p>4. Mecanisme de influență care intervin în comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> Efectele nonverbalului și paraverbalului asupra impactului mesajului; Tehnici de influență aplicabile în mediul școlar. Analiza posibilelor efecte. 	<p>4 ore</p>	<p>explicația, conversația, descoperirea dirijată</p>	
<p>5. Comunicare și managementul grupului mic</p> <ul style="list-style-type: none"> Ce este grupul și când apare el în viața copilului; Grupul clasă de elevi – efecte asupra dezvoltării în plan cognitiv, afectiv, psihosocial; Modalități de utilizare a grupului pentru a influența dezvoltarea copilului. 	<p>4 ore</p>	<p>conversația, problematizarea, studiul de caz</p>	
<p>6. Gestiunea conflictelor școlare</p> <ul style="list-style-type: none"> Intervenția în situații de criză și conflict: negocierea, medierea, peer mediation. Aplicații 	<p>4 ore</p>	<p>conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz</p>	
<p>7. Dimensiuni culturale ale comunicării interpersonale</p> <ul style="list-style-type: none"> Modele culturale ale comunicării Dimensiuni culturale asociate valorii și dinamicii grupului Comunicarea interpersonală în perspectiva universalismului cultural și a implicării tehnologiei comunicării. Comunicarea în grupul virtual. 	<p>2 ore</p>	<p>conversația, problematizarea, conversația, problematizarea, studiul de caz</p>	

Bibliografie seminar

- [1] Abric, Jean Claude, Psihologia comunicării; teorii și metode, Ed. Polirom, Iași, 2002.
- [2] Anghel, P., Stiluri și metode de comunicare, Ed. Aramis, București, 2003.
- [3] Dospinescu, V. , Semiotică și discurs didactic, E.D.P., București, 1998;
- [4] Ferreol, G., Flageul, N., Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală, Polirom, Iași, 1998;
- [5] Grant, B., Hennings, D., Mișcările, gestică și mimica profesorului, E.D.P., București, 1977;
- [6] Grant, W., Rezolvarea conflictelor, Teora, București, 1998;
- [7] Iacob, L., Cercetarea comunicării astăzi, în Psihologie socială, coord. Adrian Neculau , Editura “Polirom”, Iași, 1996;
- [8] Leroy G., Dialogul în educație , București, EDP, 1974;
- [9] Mucchielli, Alex. Teoria proceselor de comunicare. Institutul European, Iasi, 2006.
- [10] Panisoara, Ion-Ovidiu, Comunicarea eficienta, Editura Polirom, Iași, 2008;
- [11] Pease, A. (1993), Limbajul trupului, Editura Polimark, București
- [12] Prutianu, Ștefan. Antrenamentul abilităților de comunicare. Editura Polirom, 2004.
- [13] Șoitu, Laurențiu. Comunicare și acțiune. Institutul European, Iași, 1997.
- [14] Stan, E., (1999), Profesorul între autoritate și putere, Ed. Teora, București
- [15] Stanton, Nicki. Comunicarea. Societatea Știință și Tehnică SA, Iași, 1995.
- [16] Vlăsceanu, M., (1993) Psihosociologia educației și învățământului, Ed. Paideia, București.

1. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei au fost elaborate ca urmare a consultării programelor de studii similare din țară, a așteptărilor și evaluărilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, Asociației Învățătorilor Suceveni.

2. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea reperelor teoretice oferite în vederea analizei unei situații de comunicare didactică; Dezvoltarea unor strategii de comunicare didactică eficientă în scopul intervenției psihopedagogice la nivelul grupului de elevi; Evidențierea variabilelor comunicării didactice care intervin în dezvoltarea personală a elevilor. 	Test docimologic	50%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Demonstrarea capacității de a analiza și interveni adecvat într-o situație educativă problematică din perspectiva reperelor oferite de disciplina Comunicare interpersonală și gestiunea grupului; Demonstrarea capacității de a utiliza cunoștințele specifice Comunicării interpersonale și gestiunii grupului în 	<p>Portofoliul</p> <p>Studiul de caz</p>	<p>25%</p> <p>25%</p>

	soluționarea unor situații școlare problematice.		
Laborator	-	-	-
Proiect	-	-	-
Standard minim de performanță			
<p>Standarde minime pentru nota 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - capacitatea de a opera minimal în sfera teoretică a Comunicării interpersonale și gestiunii grupului; - capacitatea de a aplica informațiile specifice Comunicării interpersonale și gestiunii grupului în contexte didactice concrete; <p>Standarde minime pentru nota 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - capacitatea de a nuanța subtil sistemul terminologic al Comunicării interpersonale și gestiunii grupului în vederea surprinderii contextelor sociale și școlare diverse; - demonstrarea capacității de a utiliza cunoștințele specifice Comunicării interpersonale și gestiunii grupului în soluționarea unor situații școlare problematice; - abilitatea de a acționa diferențiat în funcție de variabilele comunicării interpersonale pentru a determina efecte pozitive la nivelul dezvoltării elevilor. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
23 .09.2016	<i>Dr. Jolan</i>	Conf. dr. Daniela JEDER <i>Dr. Jolan</i>

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
	conf. univ. dr. Otilia CLIPA <i>Otilia Clipa</i>

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
<i>26.09.2016</i>	conf. univ dr. Adina COLOMEISCHI <i>Adina Colomeischi</i>

